

SMITTEVERN-NYTT

FAGLIG FORUM FOR HELSESYKEPLEIERE
SOM ARBEIDER MED SMITTEVERN OG ANDRE INTERESSERTE

Årgang 22, nummer 1

Februar 2024

MESLINGER – ØKENDE TILFELLER I EUROPA

WHO melder om stadig flere utbrudd av meslinger i Europa. I 2023 ble 42 200 mennesker smittet med meslinger mot 941 i 2022. WHO mener at årsaken til denne økningen er at færre barn ble vaksinert under Covid-19 pandemien. I Storbritannia er det ett pågående utbrudd av sykdommen og helsemyndighetene antar at 3,4 millioner barn under 16 år er uvaksinerte og i fare for å bli smittet.

WHO sa at meslinger hadde rammet alle aldersgrupper i fjor - både unge og gamle. Totalt sett var to av fem tilfeller hos barn i alderen 1-4 år, og én av fem tilfeller var hos voksne i alderen 20 år og oppover. Mellom januar og oktober 2023 ble 20 918 mennesker over hele Europa innlagt på sykehus med meslinger. I to land ble det også rapportert om fem meslinger-relaterte dødsfall.

Selv land som har oppnådd status for eliminering av meslinger står i fare for store utbrudd, advarte WHO. De sier at 95 % av barna må vaksineres med to doser mot meslinger i alle lokalsamfunn for å hindre spredning av den svært smittsomme sykdommen.

Kilde: <https://www.bbc.co.uk/news/health-68068226>

MALARIAVAKSINE TATT I BRUK I BARNE- VAKSINASJONSPROGRAMMET I KAMERUN

Utrulling av 18 millioner vaksinedoser til 12 afrikanske land i 2023-2025. Ghana, Kenya og Malawi som var pilotland i utprøvingen av malariavaksinen vil fortsatt få tilgang på vaksinen for pilotområdene i landene. I tillegg skal Benin, Burkina Faso, Burundi, Demokratiske Republik Kongo, Kamerun, Liberia, Niger, Sierra Leone and Uganda. Kilde: [Unicef](https://www.unicef.org/)

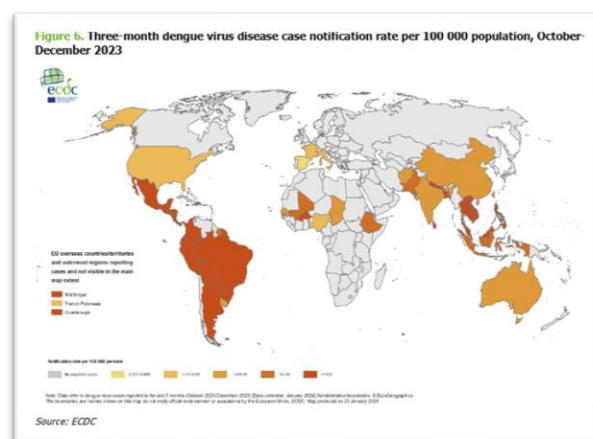
Verdens første rutinemessige vaksineprogram mot malaria har startet i Kamerun, i et grep som forventes å redde tusenvis av barns liv over hele Afrika. [Det symbolske første sticket ble gitt til en jente ved navn Daniella](https://www.bbc.com/news/health-68068226) på et helseinstitusjon i nærheten av Yaoundé mandag 22. januar 2024. Kamerun tilbyr RTS,S-vaksinen [Mosquirix®](https://www.mosquirix.com/) gratis til alle spedbarn opp til seks måneder gamle. Det kreves totalt fire doser. Vaksinen vil bli gitt samtidig med andre rutinemessige barnevaksiner.

I dette nummeret:

1. Meslinger, Malariavaksine, Denguefeber, El Niño
2. Direktoratet for medisinsk produkter, Håndeksem, Rabies, Skogflåttecefalitt hos barn, TB-dagen

DENGUEFEBER FOREKOMSTEN I VERDEN

[ECDC](https://ecdc.europa.eu/en/diseases/dengue) har kommet med et kart som viser rapporterte tilfeller av denguefeber i verden de siste tre månedene av 2023.

21. desember offentliggjorde Verdens helseorganisasjon (WHO) årsrapporten for den globale denguefeber situasjonen. Den globale forekomsten av dengue har økt markant de siste to tiårene, og utgjør en betydelig folkehelseutfordring. Fra 2000 til 2019 dokumenterte WHO en ti-dobling av rapporterte tilfeller over hele verden som økte fra 500 000 til 5,2 millioner. Året 2019 markerte en enestående topp, med rapporterte tilfeller spredt over 129 land.

Etter en liten nedgang i tilfeller mellom år 2020-2022 på grunn av COVID-19-pandemien og lavere rapporteringsfrekvens, har det i 2023 blitt observert en økning i dengue-tilfeller globalt, preget av en betydelig økning i antall, omfang og samtidige forekomst av flere utbrudd, sprer seg til regioner som tidligere ikke var påvirket av dengue.

Kilde: <https://www.who.int/emergencies/disease-outbreak-news/item/2023-DON498>

Les også artikkelen: [Dengue severity in travellers: challenges and insights](https://www.jtm.no/2023/12/20/dengue-severity-in-travellers-challenges-and-insights) JTM Vol 80, Issue 8, Desember -23

EL NIÑO OG HELSERISIKOER

El Niño, værphenomenet som i 2023 førte til økende forekomst av skogbranner, flom og tørke i verden, som også påvirker forekomsten av kolera og andre vannbårne sykdommer, malaria og arbovirus sykdommer som denguefeber, zika og chikungunya infeksjoner. Les rapporten og få kunnskap om sammenhengene og helserisikoene.: [WHO: Public Health Situation Report El Niño](https://www.who.int/publications/m/item/who-public-health-situation-report-el-nino)

AKTUELL NETTSTEDER

- Folkehelseinstituttet www.fhi.no
- NSF's landsgruppen av helsesykepleiere www.sykepleierforbundet.no
- The International Union Against Tuberculosis and Lung Disease (The Union) www.theunion.org
- WHO's disease outbreak news www.who.int/csr/don/en/
- The International Society of Travel Medicine (ISTM) www.istm.org
- FIRM Norge <https://firmnorge.org/>
- Norsk forum for smittevern i helsetjenesten www.smittevernforum.no

AKTIVITETSKALENDER 2024

SMITTEVERN

-
- **REISEMEDISIN / VAKSINASJON**
- 5. mars, 9. april, 7. mai, 4. juni, 2. september FHI webinar serie om vaksinasjon fra klokken 12:00-13:00. Webinarene tas opp slik at de kan også sees i etterkant. Arr. www.fhi.no
- 22. – 24. mai NECTM 9, København Arr. <https://mkon.nu/nectm9>

TUBERKULOSE

- [Verdens TB dag 24. mars](#)

MIGRASJONSHELSE

-

Faglig forum for helsesykepleiere som arbeider med smittevern

Ønsker du å få tilsendt Smittevern-nytt? Send en e-post til redaktøren:

mone.kildal@bga.oslo.kommune.no

DIREKTORATET FOR MEDISINSKE PRODUKTER, DMP

1. januar ble Statens Legemiddelverk til Direktoratet for medisinske produkter (DMP) med nye oppgaver flyttet fra FHI til DMP som metodevurdering av vaksiner og anskaffelser av vaksiner. «DMP har det overordnede systemansvaret for nasjonale vaksineanskaffelser og rapporterer til HOD. DMP oppnevner spesialistgrupper for vaksineanskaffelser, og vil overta deler av FHIs rolle når det gjelder felleseuropeiske vaksineanskaffelser. Sykehusinnkjøp overtar oppgaven med offentlig anbud og anskaffelser av vaksiner for 2024. FHI skal fortsatt ha nasjonal vaksinefaglig og smittevern faglig kompetanse og gi tilrådninger om vaksiner og offentlige vaksineanskaffelser til HOD. HelseDirektoratet vil signere vaksinekontraktene. Samarbeidsavtale mellom DMP, FHI, HOD og Sykehusinnkjøp legger opp til en overgangsperioden skal sikre overføring av erfaring og kompetanse slik at forsyningssikkerheten for vaksiner ikke svekkes.» *Kilde: [Foredrag DM Arena Vaksine 25.01.24](#)*

ARBEIDSRELATERT HÅNDEKSEM

God håndhygiene er avgjørende for å hindre smittespredning i helsetjenesten, men det kan føre til håndeksem. Håndeksem er ikke bare et problem for den enkelte ansatte, men gir også økt risiko for smitteoverføring. Håndeksem er en vanlig arbeidsrelatert hudsykdom og forekommer oftest i «våtyrker». [Denne filmen gir deg nyttig informasjon om hvordan du kan forebygge arbeidsrelatert håndeksem](#). Filmen er laget i et samarbeid mellom Regionalt kompetansesenter for smittevern, Oslo universitetssykehus og Vestre Viken Helseforetak. Les også artikkelen: [Smittevern tiltak kan gi håndeksem](#)

60 000 DØR AV RABIES ÅRLIG IFØLGE WHO ESTIMAT

[Et hundebitt i Afrika – en personlig historie](#). Erik Dillerud spesialist i kirurgi og pensjonert klinikk sjef forteller sin historie i desember utgaven av Tidsskriftet om hundebitt, paralytisk rabies, mangel på rabiesvaksine og -immunglobulin. En tankevekker.

SKOGLÅTTENCEFALITT HOS BARN

Forekomsten av skogflåttencefalitt øker i Norge. Tilstanden har betydelige geografiske forskjeller i smitterisiko, med opphopning av smittetilfeller i enkelte kommuner i Agder, Vestfold og Telemark, samt stor variasjon i klinisk presentasjon. Kun et fåtall barn med skogflåttencefalitt er rapportert i Norge, og tilstanden kan være underdiagnostisert. Les [en klinisk oversiktsartikkel, inkludert to kasuistikker, som vektlegger klinisk presentasjon og diagnostikk av skogflåttencefalitt hos barn](#).

HUSK 24. MARS - VERDENS TUBERKULOSEDAG

Tuberkulose er en sykdom som kan utrykkes. Slagordet for årets TB-dag er nettopp dette. Hvordan kan din kommune/bydel markere verdens TB-dag 24. mars og hva gjøres av tuberkulose arbeid i Norge?

<https://www.lhl.no/lhl-internasjonalt/vart-arbeid/norge/>

<https://www.fhi.no/ss/tuberkulose/>